

Focus op alle jeugd

GROEIEN EN BLOEIEN IN VELDHOVEN

Inhoud

Voorwoord	3
Inleiding	4
Trends en ontwikkelingen	5
Landelijke trends	5
Lokale trends en cijfers	10
Gezondheid van onze Veldhovense jeugd	12
De inhoud: hier gaan we voor!	16
Algemene uitgangspunten	16
Ontwikkeling	20
Opvoeden en opgroeien	23
Participatie aan de samenleving	27
Wonen en leefomgeving	31
Betrekken van de doelgroep	35
De organisatie: zo gaan we het doen!	40
Samenwerking	41
Verantwoordelijkheid en regierol	44
Financiën	46
Uitvoering	51
Meten van effecten	52

Voorwoord

Voor u ligt de integrale kadernota jeugd van de gemeente Veldhoven. De nota is onder regie van de gemeente tot stand gebracht in samenspraak met jongeren, ouders en vrijwilligers en in nauwe samenwerking met kinderopvangorganisaties, primair en voorgezet onderwijs en de instellingen die samen het Centrum voor Jeugd en Gezin Veldhoven vormen.

De professionele partners, op bestuurlijk niveau verenigd in de klankbordgroep, zijn het erover eens dat de Veldhovense jeugd een sterke basis verdient: een opvoed- en opgroeiomgeving, waarin kinderen en jongeren optimale kansen krijgen om zich te ontwikkelen tot zelfredzame burgers, die op een positieve manier in de Veldhovense samenleving participeren. We willen met elkaar dat alle jeugd de kans krijgt om te groeien en te bloeien. De nota die voor u ligt geeft weer wat alle partijen belangrijk vinden ten aanzien van het opgroeien van jeugd in Veldhoven. Door de wijze van totstandkoming is de nota een gezamenlijk gedragen product geworden dat een leidraad vormt waarlangs de uitvoering van jeugdactiviteiten gelegd kan en zal worden. Tevens vormt de nota de basis voor afspraken die partners onderling met elkaar maken. De nota komt op het moment dat het grootste werk van het inbedden van de decentralisaties zoals Passend onderwijs en Transitie Jeugdhulp achter de rug is en het weer tijd is om ons op alle jeugd te focussen en niet enkel op de risicojeugd.

Als voorzitter van de klankbordgroep wil ik alle partners hartelijk bedanken voor de constructieve samenwerking en de bijdrage vanuit hun organisaties aan de totstandkoming van deze nota. De nota is niet een eindproduct van een intensief en prettig traject van samenwerking maar vormt juist het gezamenlijk startpunt om met elkaar aan de slag te gaan, aan de slag voor alle Veldhovense jeugd.

Namens de klankbordgroep,

Hans van de Looij

Wethouder Jeugd en Voorzitter van de klankbordgroep

Inleiding

Waarom een integrale nota en waarom nu?

Met de jeugd in Veldhoven gaat het grotendeels goed. Een deel heeft meer begeleiding, ondersteuning, hulp of aandacht nodig. Deze nota jeugd gaat over álle jeugdigen in Veldhoven. Niet alleen over de groep die 'meer' nodig heeft. Wij zijn namelijk overtuigd van het belang om aandacht te besteden aan de positieve ontwikkelingskansen van alle kinderen. Het is niet genoeg om alleen aandacht te schenken aan de risico's en de problemen. Ook aandacht voor de beschermende factoren is van groot belang. Daarmee wordt bedoeld op die factoren die bijdragen aan een positieve ontwikkeling van het kind, waardoor het zich kan ontwikkelen en gezond kan opgroeien. Dit zijn factoren waar elk kind en elk gezin in Veldhoven mee te maken heeft, zoals sociale binding,

waardering voor positief gedrag, cognitieve vaardigheden, steun door volwassenen, constructieve tijdsbesteding (Ince, van Yperen, Valkenstijn, Nederlands Jeugdinstituut, 2013). Deze beschermende factoren voorkomen dat een kind, als het in aanraking komt met risicofactoren, ook daadwerkelijk problemen daarmee zal ondervinden. En uiteindelijk zal er dan ook minder snel of minder lang een beroep op (dure en intensieve) hulp, ondersteuning of zorg gedaan hoeven te worden. Zeker met de invoering van de Jeugdwet heeft de aandacht voor die (kleine) groep waar het (tijdelijk) niet goed mee gaat, in beleidsactiviteiten veel de boventoon gevoerd. Met deze nota leggen we de focus op alle jeugd, op bevorderen van de positieve en beschermende factoren, het sterk houden (en waar nodig versterken) van de basis waar elke jeugdige gebruik van maakt of mag maken en met daarbinnen aandacht voor die groep die extra ondersteuning nodig heeft.

Gedecentraliseerd en nu?

Nu het grootste werk van het inbedden van de decentralisaties, waaronder Passend Onderwijs en Transitie Jeugdhulp, achter de rug is en we de eerste ervaringen hiermee in onze bagage meenemen is het juist nu een goed moment om ons jeugdbeleid te herijken. Met alle veranderingen in het domein jeugd en onderwijs is de schaal van de gemeente ook de juiste om onze ambities vorm te geven. Op gemeentelijke schaal zijn gemeente en betrokken partners nu verantwoordelijk voor het hele scala: het algemene jeugdbeleid (inclusief onderwijs), het preventieve jeugdbeleid en de specialistische jeugdhulp. Het vergroten van de positieve ontwikkelingskansen vertaalt zich bijvoorbeeld op ons eigen gemeentelijke niveau in een lagere behoefte aan complexe jeugdhulp.

Veranderende rol overheid

Sinds het begin van deze 21e eeuw zijn de verantwoordelijkheden en taken van lokale overheden en partners op het terrein van jeugd behoorlijk veranderd. Eigen kracht en burgerbetrokkenheid bij beleid en uitvoering zijn steeds belangrijker uitgangspunten. Ook de rol van de lokale overheid verandert onder invloed van wezenlijke maatschappelijke ontwikkelingen. Dit vraagt om een nieuwe definitie van elkaars rollen, verantwoordelijkheden en van de manier waarop we met elkaar ervoor zorgen, dat jeugd zich zo goed mogelijk kan ontwikkelen. Het gaat er niet meer alleen om te beschrijven wat de gemeente aan activiteiten ontplooit, maar juist om vast te leggen hoe we met elkaar werken aan een goed opvoed- en opgroeiklimaat. De gemeente heeft op diverse terreinen beleidskaders beschreven en vastgelegd, maar deze moeten worden geactualiseerd zodat ze passend zijn voor de huidige en toekomstige koers die we in Veldhoven willen hanteren. Deze nota is opgesteld samen met jeugd, ouders en partners, zowel van extern betrokken partijen als intern betrokken gemeentelijke beleidsterreinen. Door hier in de uitvoering van deze nota verder vorm en inhoud aan te geven gaan we aan de slag met de gewenste transformatie in het sociaal domein.

Samenhang en synergie

Passend bij de regierol die de gemeente in deze tijd moet en wil nemen, is deze nota jeugdbeleid een weergave van kaders en uitgangspunten vanuit de partners die op dit terrein samenwerken. De gemeente heeft daarnaast vanuit een wettelijke opdracht wel een specifieke invalshoek: het is aan de gemeenteraad om een kadernota vast te stellen, na te gaan of beleid past binnen en/of bij ander vastgesteld gemeentelijk beleid, de budgetten die ermee gemoeid zijn goed te keuren en te monitoren of de resultaten behaald worden.

Om er voor te zorgen dat de jeugd een goede uitgangspositie en positief uitzicht op de toekomst heeft, is het noodzakelijk dat gemeente en haar partners een actuele en integrale visie op het jeugdbeleid hebben. De nieuwe kaders bieden een gezamenlijke focus voor de komende jaren op basis waarvan wij in gezamenlijkheid resultaten kunnen behalen. Deze integrale nota jeugd verbindt de inhoudelijke kaders op thema's als bijvoorbeeld onderwijs, veiligheid, participatie, sport, gezondheid of maatschappelijke ondersteuning. Maatregelen en acties op deze terreinen hebben soms directe of soms indirect invloed op jeugdigen. Met deze integrale nota versterken wij de inspanningen vanuit de inhoudelijke thematische beleidskaders en zorgen we voor meer samenhang en synergie.

Trends en ontwikkelingen

Landelijke trends

De jeugd in Nederland behoort tot de gelukkigste van alle Westerse landen blijkt uit onderzoek van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) in 2012. Primair zijn ouders/verzorgers hiervoor verantwoordelijk. Gemeente en partners hebben hierin slechts een beperkte rol. Wanneer we kijken naar een gezonde leefwijze blijkt dat Nederlandse jongeren steeds minder roken, alcohol drinken en blowen dan in het verleden. Wanneer we kijken naar houding en gedrag zien we dat jongeren meer gericht zijn op het realiseren van een goede toekomst en creatiever omgaan met geld en bezit (meer delen en ruilen). Natuurlijk zijn er ook aandachtspunten. Door toenemende digitalisering en gebruik van smartphones neemt misbruik van social media zoals cyberpesten en sexting toe.

Verder blijkt dat er sprake is van toenemende sociale ongelijkheid in gezondheid en geluk. Jeugdigen uit minder welvarende gezinnen hebben bijvoorbeeld te maken met minder sociale steun van ouders, ze zijn minder tevreden over hun leven, worden vaker gepest en hebben vaker overgewicht. Tot slot zijn er ook trends die wel opvallend zijn maar niet direct als positief of negatief te labelen zijn, zoals het gegeven dat jongeren meer bezig met hun uiterlijk, dat vloggers steeds meer worden bekeken en daarmee veel invloed hebben op hun kijkers.

Veel trends en ontwikkelingen waar we lokaal niet direct invloed op kunnen uitoefenen, zijn wel van invloed op de ontwikkeling, het welzijn en de gezondheid van kinderen en jongeren. Met deze trends en ontwikkelingen zullen we waar dat kan met het maken en uitvoeren van beleid rekening moeten houden, denk daarbij aan:

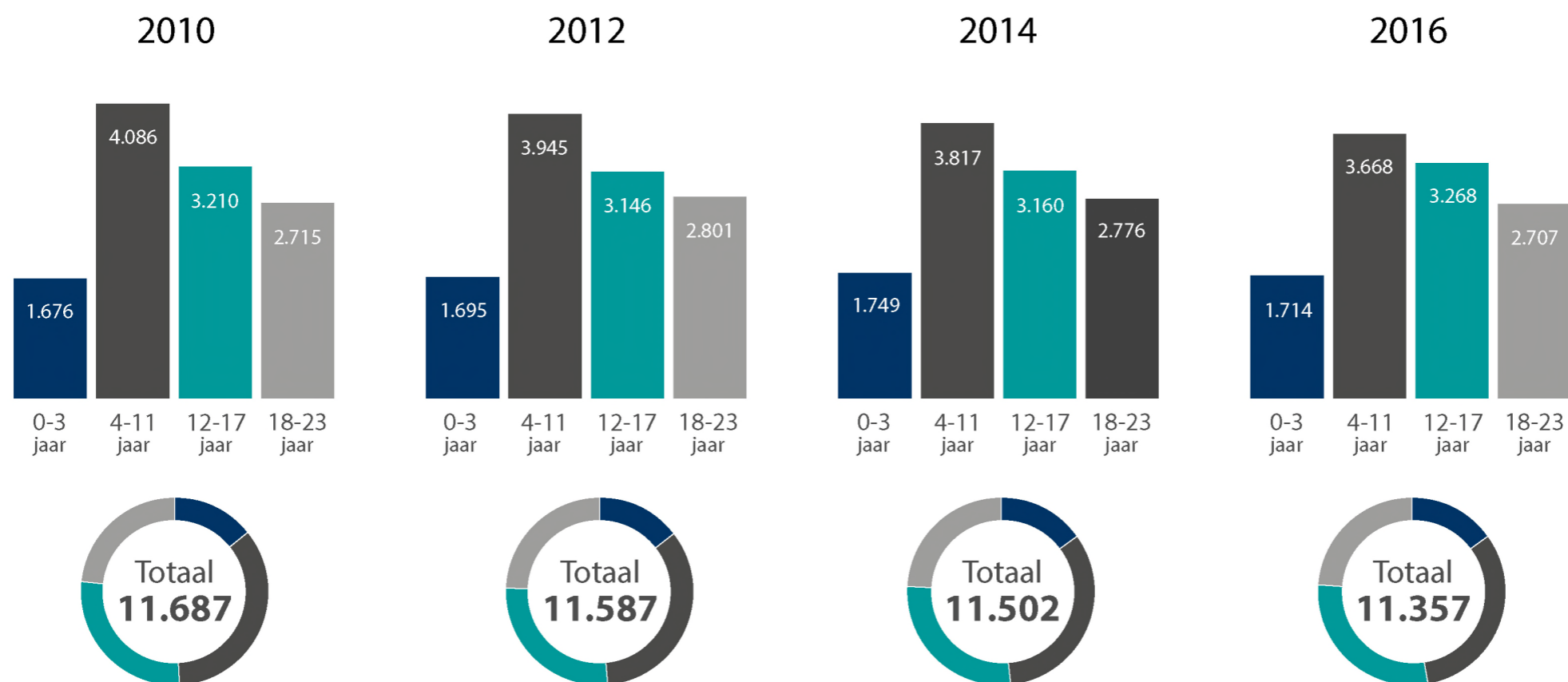
- Demografische druk neemt toe door afname van het aantal jeugdigen en toename aantal senioren.
- De samenstelling van de bevolking is aan veranderingen onderhevig door de komst van nieuwe burgers uit diverse landen.
- Globalisering: meer invloed van buitenaf
- Toename aantal “niet-traditionele” gezinnen (dus eenouder, samengesteld, 2 ouders van zelfde geslacht, ook opa en oma in gezin etc)

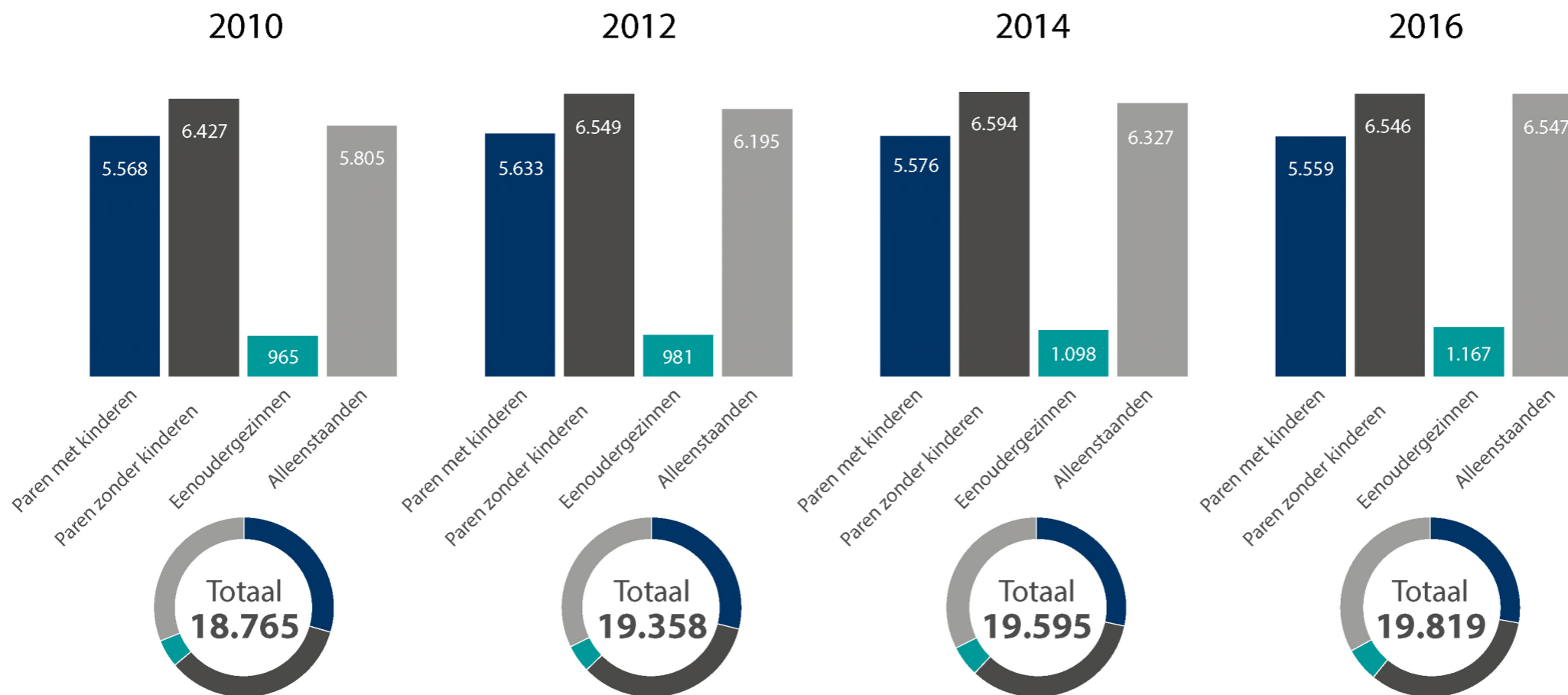
Lokale trends en cijfers

Op 1 januari 2016 telde Veldhoven 44.321 inwoners, wat vanaf 2010 gerekend een groei is met meer dan 1000 inwoners. De jeugd waar we ons met deze nota op richten beslaat de leeftijd van -9 maanden tot en met 23 jaar. Het aantal jeugdigen in die leeftijdscategorie (ongeveer een kwart van de totale bevolking) laat juist een lichte daling zien. Gelet hierop is het niet verwonderlijk te moeten constateren dat het aantal huishoudens met kinderen afneemt. Daar staat tegenover dat door een toenemend aantal echtscheidingen het aantal eenoudergezinnen een lichte stijging laat zien.

Inwoner/bevolkingsopbouw Veldhoven 0-23 jaar

Inwoner/bevolkingsopbouw Veldhoven huishoudens

Gezondheid van onze Veldhovense jeugd

Uit de GGD jeugdmonitor 0-11 jaar 2013-2014 vragen de volgende onderwerpen om aandacht:

- **Overgewicht:** tussen groep 2 en groep 7 neemt het aantal kinderen met **overgewicht** toe van **11%** naar **17%**
- **Ontwikkeling:** **26%** van de kinderen heeft **problemen in de ontwikkeling**, zoals leerproblemen, taal- of spraakproblemen en zindelijkheidsproblemen
- **Weerbaarheid:** **8%** van de kinderen kan niet voor zichzelf opkomen, **24%** wordt op school **gepest**, **7%** voelt zich niet prettig op school;
- **Opvoedvragen/problemen:** **55%** van de ouders geeft aan opvoedingsvragen te hebben. Het aantal ouders dat **opvoedproblemen** ervaart betreft **36%**
- **Bewegen/spelen:** **24%** van de kinderen **speelt dagelijks** 2 uur of langer **buiten** (was **35%** in 2005).

Uit de GGD jeugdmonitor 12-18 jaar 2015-2016 vragen de volgende onderwerpen om aandacht:

- **Welbevinden:** **12%** van de jongeren **ervaart psychische problemen**, **10%** zegt het afgelopen jaar suicide te hebben overwogen;
- **Beweging:** Veel jongeren denken voldoende te **bewegen**, echter in de praktijk beweegt **76%** te weinig;
- **Overgewicht:** **58%** van de jongeren **eet niet dagelijks groente**. Voedingsgedrag en het feit dat **11%** regelmatig energiedrankjes drinkt vergroten de kans op overgewicht;
- **Alcohol:** Ondanks de latere startleeftijd wordt nog **veel alcohol gedronken** door jongeren. Volgens de jongeren keurt nog steeds een groot deel van de ouders het alcoholgebruik van hun kind goed;
- **Middelengebruik:** **8%** van de jongeren heeft wel eens **drugs gebruikt**, t.o.v. 2011 is het harddruggebruik (zoals XTC) mogelijk iets **toegenomen**.

- **Weerbaarheid:** de meeste jongeren zijn voldoende weerbaar, echter niet allemaal van nature. Vanuit de opvoeding thuis en op school is daarom aandacht voor weerbaarheid van belang. Jongeren die minder weerbaar zijn, zijn eerder onderhevig aan **groepsdruk, pesten** en hebben vaker **ongewenste seksuele ervaringen**;
- **Gezinssituatie:** Bij **23%** van de jongeren is er sprake van een **nieuwgevormd gezin**, co-ouderschap of alleenstaande ouder. Een groot deel van de jongeren heeft dan ook een (echt)scheiding van de ouders meegemaakt.
- **Problemen:** Ongeveer **drie kwart** van de jongeren ervaart problemen op een bepaald terrein. **Eén op de vijf** is zelfs dag en nacht bezig met dit probleem. Deze problemen spelen het vaakst op het gebied van **schoolprestaties/cijfers, keuzes** die men moet maken en **uiterlijk**.
- **Omgaan met geld:** **7%** van de jongeren heeft regelmatig problemen met **geld**. Bijna **40%** van de jongeren komt wel eens **geld te kort**.

In de uitvoering van het jeugdbeleid zullen cijfers en gegevens over trends en ontwikkelingen steeds beoordeeld en gemonitord worden om na te gaan of er bijsturing van activiteiten nodig is bijvoorbeeld omdat er zich veranderingen voordoen op gebied van middelengebruik, voedingsgedrag of beweeggedrag of omdat bijvoorbeeld radicalisering of nieuwe trends op social mediagebied om andersoortige aandacht of aanpak vragen.

Meer cijfermateriaal en informatie over trends en ontwikkelingen is te vinden op:

ggd-bzo.gezondheidsatlas.nl

waarstaatjegemeente.nl

cbs.nl/statline

veldhoven.incijfers.nl

De inhoud: hier gaan we voor!

Algemene uitgangspunten

Voor het gehele terrein van jeugd zijn uitgangspunten benoemd, waarvan betrokkenen aangeven: dit is de kern, hier gaat het om, hier moet iedere activiteit op gericht zijn of rekening mee houden. Het betreffen de volgende uitgangspunten:

- 1. Ouders zijn in 'the lead'.**
- 2. Wij hebben positieve aandacht voor de persoonlijke groei van jeugd.**
- 3. Wij willen dat alle jeugd mee kan doen in onze samenleving, met respect voor elkaars verschillen.**
- 4. Wij investeren in positieve ontwikkeling en preventie.**
- 5. Ondersteuning aan jeugd en hun ouders is maatwerk en wordt integraal vormgegeven.**
- 6. Wij zorgen voor een vangnet en zorgen dat professionals in risicovolle situaties ingrijpen.**

1. Ouders zijn in 'the lead'.

Ouders zijn eerstverantwoordelijk voor het opvoeden van hun kinderen. Ouders dragen er zorg voor dat hun kinderen een veilig thuis hebben en zich goed kunnen ontwikkelen. Zij geven hun kinderen normen mee en stellen grenzen. Zij zorgen ervoor dat hun kinderen gezond kunnen opgroeien en hun talenten kunnen ontwikkelen. Met toenemende leeftijd hebben jongeren zelf ook een groeiende verantwoordelijkheid. Daarnaast hebben ook familie, vrienden, buren, leraren, coaches, politieagenten, hulpverleners, organisaties en de gemeente een verantwoordelijkheid (pedagogische civil society).

2. Wij hebben positieve aandacht voor de persoonlijke groei van jeugd.

Wij willen dat kinderen en jongeren opgroeien tot zelfredzame burgers die een positieve bijdrage leveren aan de samenleving. Om dat te kunnen bereiken moeten kinderen hun talenten kunnen ontdekken en ontwikkelen. Dat betekent ook dat wij de jeugd kansen geven om fouten te maken. Zij mogen vallen en moeten opstaan. Er is voldoende ruimte voor het ontdekken en te experimenteren.

3. Wij willen dat alle jeugd mee kan doen in onze samenleving, met respect voor elkaars verschillen.

Wij streven naar een inclusieve samenleving waarin alle jeugd mee kan doen in de breedste zin van het woord, ook in situaties waar bijvoorbeeld sprake is van armoede of beperkingen. Zo mogelijk bezoeken jeugdigen reguliere voorzieningen met eventuele ondersteuning; zo nodig bezoeken zij speciale voorzieningen.

4. Wij investeren in positieve ontwikkeling en preventie.

Wij willen inzetten op versterking van de basis, inzetten op de (beschermende) factoren die een positieve ontwikkeling van jeugdigen mogelijk maakt. Dus liever problematiek aan de voorkant voorkomen in plaats van verhelpen aan de achterkant. Uiteindelijk draagt dit ook bij aan het streven om zware en dure inzet van jeugdhulp te verminderen.

5. Ondersteuning aan jeugd en hun ouders is maatwerk en wordt integraal vormgegeven.

Ondersteuning die de jeugd en hun ouders nodig hebben om jeugd gezond en veilig te laten opgroeien is maatwerk en gericht op het hele gezin, het systeem eromheen en alle leefdomeinen. De ondersteuning sluit daarbij aan bij de denkbeelden en wereldbeelden van de ouders. Uitgangspunt is altijd het oplossend vermogen van het gezin en het versterken van de eigen kracht zodat het gezin zo snel mogelijk en duurzaam in staat is om weer zelfstandig te functioneren. Professionals geven ondersteuning integraal samen vorm.

Onze algemene lijn is dat ons jeugdbeleid gericht is op kinderen en jongeren tussen 0 en 23 jaar en hun (aankomende) ouders. Het past echter niet in het streven om maatwerk te leveren en te doen wat nodig is om strikt aan deze leeftijdsgrenzen vast te houden. Waar nodig, zullen wij daarvan afwijken.

6. Wij zorgen voor een vangnet en zorgen dat professionals in risicovolle situaties ingrijpen.

Waar nodig, grijpen wij snel en effectief in. Indien nodig direct met gespecialiseerde hulp, waar mogelijk wordt hulp weer afgeschaald en gezorgd dat het gezin het weer zelf kan.

Samen met alle betrokkenen zijn vier thema's benoemd die tezamen de inhoud van het jeugdbeleid omvatten.

Dit zijn:

- **Ontwikkeling**
- **Opvoeden en opgroeien**
- **Participatie aan de samenleving**
- **Wonen en leefomgeving**

Bij ieder thema is gezamenlijk vastgesteld welke specifieke uitgangspunten van belang zijn en wat we op dit thema willen bereiken. Aangezien dit een kadernota is, en geen uitvoeringsprogramma, bevatten deze paragrafen geen gedetailleerde doelstellingen en activiteit-omschrijvingen. Dit gaan gemeente en partners gezamenlijk vormgeven. De manier waarop we dat doen, beschrijven we in het deel 'De Organisatie, zo gaan we het doen' (samenwerken, regierol, omgaan met middelen, uitvoering, meten van de effecten) . We geven nu met voorbeelden van activiteiten al wel een doorkijk.

Ontwikkeling

Wat verstaan we eronder?

Om jeugdigen te laten opgroeien tot zelfredzame burgers, die een positieve bijdrage kunnen leveren aan de samenleving, moeten zij een stevige basis hebben. Kinderen en jongeren moeten de mogelijkheid hebben om hun talenten te ontdekken en te kunnen ontwikkelen. Een kind ontwikkelt zich altijd, thuis in het gezin, bij familie, op straat, in een vereniging, met vrienden, via social media, op de kinderopvang en op school.

Wat vinden we belangrijk?

- Voor alle jeugdigen zijn voorzieningen beschikbaar die bijdragen aan ontwikkel-mogelijkheden;
- Volgend aan de natuurlijke ontwikkeling van jeugd is er geen kunstmatige scheiding van domeinen;
- Voor elk kind is er een passende plek in onderwijs en bij voor- en buitenschoolse voorzieningen en zo nodig ondersteuning op maat;
- Jeugdigen moeten veilig zijn en zich veilig voelen om zich gezond te kunnen ontwikkelen.

Waar moeten we rekening mee houden?

- Veel jongeren ervaren hun leven als (te) druk, klagen over vermoeidheid, lange schooldagen; veel nadruk op leren en presteren i.p.v. persoonlijke vorming en ontwikkeling;
- Digitalisering als groot verschil tussen jeugdigen en vorige generaties en grote behoefte aan autonomie van jongeren (“volwassenen snappen niet hoe het is om jong te zijn in deze tijd”);
- Globalisering vraagt om internationale competenties;
- Verdere integratie van onderwijs en kinderopvang.

Wat willen we bereiken?

- We stimuleren kinderen en jongeren om het beste uit zichzelf te halen en hun talenten te ontdekken/ontwikkelen (ook talenten waar zij niet automatisch mee in aanraking komen). Denk hierbij aan sport, cultuur en techniek maar ook aan voorbereid zijn op de wereld, dus internationale vaardigheden;
- Kinderen kunnen in de directe woonomgeving naar een voorschoolse voorziening en het basisonderwijs en er zijn voldoende keuzemogelijkheden voor ouders;
- Jongeren die dat kunnen halen een schooldiploma; jongeren voor wie dat niet haalbaar is, zijn aan het werk of volgen een ander vorm van dagbesteding.

Aan welke activiteiten en aanpak denken we?

- Integrale aanpak (ouders, jongeren, onderwijs, zorg, werk) om voortijdige schooluitval tegen te gaan en hun duurzaam naar arbeid of dagbesteding te begeleiden;
- Onderzoek naar mogelijkheden uitbreiding dagarrangementen met aandachtspunt techniek.

Opvoeden en opgroeien

Wat verstaan we eronder?

De belangrijkste opvoeders zijn (uitzonderingen nagelaten) de ouders, in meer of mindere mate met ondersteuning van het netwerk om een gezin. Naast ouders dragen ook voor- en buitenschoolse voorzieningen en het onderwijs bij aan het opvoeden van kinderen. Ook binnen de sfeer van vrije tijd (denk bijvoorbeeld aan vrijwilligers in het verenigingsleven) hebben diverse mensen een rol in het opvoeden van de jeugd.

Elke ouder loopt vroeg of laat tegen vraagstukken rondom opvoeden aan. De meeste ouders en jeugdigen komen hier op eigen kracht uit, met steun van hun omgeving en in sommige situaties van een professional.

Wat vinden we belangrijk?

- Krachtige en zelfbewuste ouders zijn een basisvoorwaarde voor een gezonde ontwikkeling van kinderen en jongeren. We investeren in draagkracht van ouders waar dat nodig is;
- Weerbaarheid van kinderen is nodig als bescherming tegen risicofactoren;
- Voor een stevige basis voor kinderen en jongeren is het nodig om meer te investeren in preventie van opvoed- en opgroei problemen en het bevorderen van positieve en beschermende factoren;
- We zijn gericht op versterken en benutten van de pedagogische civil society. De focus ligt dus niet alleen op het (probleem)kind en ook niet alleen op het gezin;
- Bij problemen bij opvoeden en opgroeien zetten we in op de meest duurzame ondersteuning en werken we toe naar een positief lange termijn-perspectief
- Ieder kind heeft recht op een veilige omgeving waarin het opgroeit, als dit in het geding is grijpen we in;
- Bij normoverschrijdend gedrag van jongeren grijpen wij in.

Waar moeten we rekening mee houden?

- Wensen met betrekking tot levenskwaliteit en levensinvulling zijn divers. In combinatie met respect voor eigen regie van betrokkenen, vraagt dit meer inzet op maat en passend in de persoonlijke situatie, en dus minder standaard aanbod;
- Focus meer op behouden van gezondheid en eigen kracht, en minder op beperkingen;
- Bij zorgen inzetten op vroegtijdige signalering en tijdige interventie, voorkomen van crisis en zware hulp;
- Ondersteuning en zorg zoveel mogelijk thuis of thuisnabij inzetten: zorg dichtbij en integraal.

Wat willen we bereiken?

- We zorgen met elkaar voor een integrale aanpak voor het vergroten van weerbaarheid van kinderen en waar wenselijk zijn er mogelijkheden gericht op verstevigen van ouderschap;
- Jongeren hebben een gezonde leefstijl;
- We regelen dat ouders, kinderen en jongeren bij vragen makkelijk en snel terecht kunnen bij de juiste professional voor alle vormen van opvoedondersteuning;
- Professionals in basisvoorzieningen als onderwijs en kinderopvang hebben makkelijk toegang bij en worden waar gewenst ondersteund door opvoedondersteuners;
- We erkennen en herkennen kinderen met beperkingen zo vroeg mogelijk;
- We verzorgen met elkaar een heldere en snelle werkwijze in situaties waarin veiligheid van kinderen (mogelijk) risico's loopt, waarbij alle betrokkenen zich ondersteund weten door specialisten op dit terrein.

Aan welke activiteiten en aanpak denken we?

- Aanpak vergroten weerbaarheid;
- Versterken mogelijkheden opvoedingsondersteuning vanuit Centrum voor Jeugd en Gezin
- Uitvoering geven aan familiegroepsplan als onderdeel van de jeugdwet, om de eigen regie van gezinnen rondom jeugdhulpvraagstukken te vergroten;
- Samenwerking op school- en wijkniveau rondom kinderen versterken;
- Verbeteren van samenwerking tussen partners in de veiligheidsketen rondom jeugd;
- Versterken aanpak kindermishandeling.

Participatie aan de samenleving

Wat verstaan we eronder?

Wij willen dat kinderen en jongeren op een voor hen passende wijze mee kunnen doen aan de maatschappij, dat zij (zo ver zij hiertoe in staat zijn) opgroeien tot zelfstandige burgers die economisch voor zich zelf kunnen zorgen en een zinvolle bijdrage leveren aan de maatschappij.

Wat vinden we belangrijk?

- Vroegtijdig en preventief inzetten op duurzaam perspectief op (arbeids)participatie voor kwetsbare jongeren voor wie dit niet vanzelfsprekend is. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid en vindt plaats middels een samenhangende aanpak van jongeren, ouders, onderwijs, bedrijven en overheid in verbinding met diverse leefdomeinen;
- We creëren kansen op maat voor alle jongeren om mee te doen, ook qua vrijetijdsbesteding, voor ontmoeting en ontspanning;
- We sluiten aan bij wat een jongere wil en kan, daarbij rekening houdend met het feit dat armoede of een beperking een stevige drempel kan vormen in het meedoen;
- Wij streven naar een omgeving die alle jongeren accepteert zoals ze zijn, waarin ruimte is voor een ieder, met respect voor elkaar (inclusieve gedachte);
- We hebben oog voor groepen die bijzondere aandacht nodig hebben vanwege een combinatie van risicofactoren (denk aan statushouders en Roma).

Waar moeten we rekening mee houden?

- Toenemende tweedeling maatschappij, bijvoorbeeld verschillen tussen rijk en arm en hoog- en laagopgeleid;
- Flexibilisering van arbeid, onder andere afname van vaste arbeidscontracten;
- Verdergaande robotisering en globalisering en de consequenties die dit heeft op diversiteit in arbeidsplaatsen;
- Toename statushouders/ vluchtelingen.

Wat willen we bereiken?

- Jongvolwassenen bereiken, binnen hun eigen wensen en mogelijkheden, maatschappelijke en economische zelfstandigheid;
- Wij zorgen voor een goede toeleiding van jongvolwassenen naar werk of passende tijdsbesteding om genoemde zelfstandigheid te kunnen bereiken;
- Alle kinderen zijn in de gelegenheid om op een voor hen passende wijze deel te nemen aan sport, cultuur en verenigingsleven. Ongeacht hun (financiële) achtergrond, hun lichamelijke of geestelijke gesteldheid;
- We stimuleren de participatie van jonge statushouders en zorgen dat ze zo spoedig mogelijk richting onderwijs gaan voor een startkwalificatie;
- Alle jeugdigen hebben de mogelijkheid om zich de Nederlandse taal op een goede manier eigen te maken.

Aan welke activiteiten en aanpak denken we?

- Integrale aanpak kwetsbare jongeren: verantwoordelijkheden zijn duidelijk belegd, we werken daarin outreachend, proactief, preventief;
- Om armoede te verminderen ontwikkelen we laagdrempelige mogelijkheden voor inwoners om ondersteuning te vinden;
- Vluchtelingen: zo snel mogelijk inzetten op taal en onderwijs zodat statushouders snel zelfstandig aan de slag kunnen met school of werk.

Wonen en leefomgeving

Wat verstaan we eronder?

De fysieke woon- en leefomgeving is van invloed op welbevinden en gezondheid van gezinnen. Denk aan aanwezigheid en kwaliteit van woningen op maat, maar ook aan plekken waar kinderen, jongeren en ouders kunnen spelen en elkaar kunnen ontmoeten. Bij inrichting van de omgeving hebben we het ook over veilige verkeersstromen waarin jeugdigen zich kunnen bewegen.

Naast de fysieke inrichting en de manier waarop inwoners daar mede invloed op hebben gaat het bij leefomgeving ook om de wijze waarop mensen elkaar tegenkomen in de openbare ruimte.

Wat vinden we belangrijk?

- Bij de inrichting van onze omgeving zijn we gericht op mogelijkheden die bijdragen aan ontmoeting en ontspanning;
- We zijn gericht op activiteiten die bijdragen aan versterking van de sociale cohesie en pedagogische civil society met daarbij aandacht voor verbinding tussen generaties en culturele groepen;
- De leefomgeving is dusdanig ingericht dat er voldoende mogelijkheden zijn om veilig en gezond te bewegen, spelen en ontdekken waarbij aandacht is voor de toegang tot natuur;
- Bij de realisatie van woningen is aandacht voor betaalbare gezinswoningen en woonruimte voor jeugdigen.

Waar moeten we rekening mee houden?

- Toenemende wensen en mogelijkheden om zelf (mede) vorm te geven aan eigen leefomgeving;
- Ontwikkelingen met betrekking tot meer-generatie wonen;
- Afnemende tolerantie en begrip tussen diverse groepen;
- Wens te groeien naar meer inclusieve samenleving en participatiesamenleving (waar mensen met beperkingen hun plek proberen te vinden en mensen omkijken naar elkaar).

Wat willen we bereiken?

- Er is in alle wijken een gevarieerd aanbod aan speel- en ontmoetingsplaatsen, met mogelijkheden voor multifunctioneel gebruik;
- In alle wijken zijn uitdagende speel- en ontdekplekken, mede vormgegeven door ouders & jeugd zelf, aansluitend bij samenstelling en behoefte wijk;
- De leefomgeving nodigt uit en daagt uit tot spelen en ontdekken;
- Wij hebben oog en begrip voor diversiteit van verschillende subgroepen;
- Inwoners durven elkaar en elkaars kinderen aan te spreken op normoverschrijdend gedrag in de openbare ruimte;
- We zorgen voor voldoende en gevarieerd woningaanbod met een goede spreiding.

Aan welke activiteiten en aanpak denken we ?

- Stimuleren activiteiten gericht op ontmoeting tussen groepen en faciliteren van initiatieven van inwoners (herkennen en erkennen);
- Ondersteunen daar waar verbindingen niet automatisch tot stand komen (bijvoorbeeld met inzet welzijnswerk);
- Waar aan de orde kinderen, jongeren en ouders actief betrekken bij nieuwe plannen voor inrichting van leefomgeving;
- Herijken van het actieplan versterking aanpak jongerenoverlast;
- Bestaande gebouwen (wijkaccommodaties / scholen) zo breed mogelijk benutten;
- Drempels wegnemen die meedoen belemmeren voor groepen met beperkingen;
- We besteden aandacht aan het organiseren van voldoende en betaalbare woonruimte voor jeugdigen.

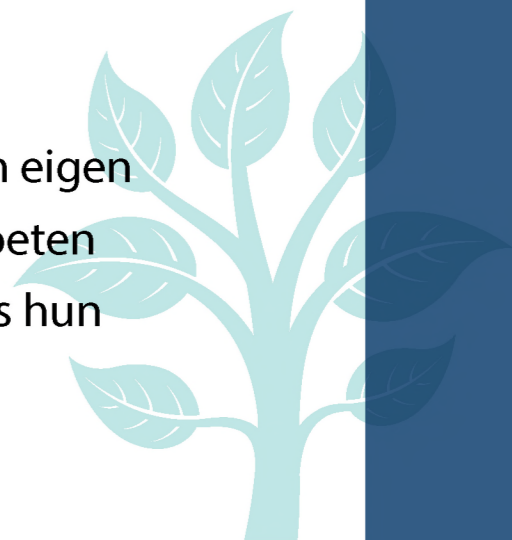

Betrekken van de doelgroep

Participatie van jeugd

We zijn het er gezamenlijk over eens dat betrokkenheid van jeugd en ouders bij vraagstukken altijd uitgangspunt moet zijn (of het nu gaat om beleidsmatige vraagstukken of meer rondom een individuele situatie). Oplossingen en besluiten zijn van de beste kwaliteit en het meest haalbaar als betrokkenen onderdeel van het proces zijn geweest.

Voor alle partners in het jeugdveld geldt dat zij jeugd willen betrekken. Daarin heeft ieder zijn eigen verantwoordelijkheid hoe hier vorm aan te geven. In algemene zin vinden we wat we niet moeten zoeken naar manieren om jeugd aan te laten sluiten bij onze processen, maar dat organisaties hun best moeten om aan te sluiten bij de leefwereld van jeugdigen.

Alle betrokken organisaties gaan voor zichzelf na hoe hier gevolg aan te geven. Dit hoofdstuk richt zich op de wijze waarop de gemeentelijke organisatie dit doet ten aanzien van haar beleidsopdrachten.

Wat verstaan we eronder?

Structureel vormgeven van de manier hoe de gemeente jeugd betreft bij (beleids-)vraagstukken en aansluiting vindt bij hun leefwereld. We willen vaker en meer horen van jongeren hoe zij tegen zaken aankijken en wat zij willen (en willen doen). Met de reguliere samenspraak-aanpak bereiken wij jongeren onvoldoende (en zij ons). Dit vraagt dus een aanpak op maat (per vraagstuk).

Wat vinden we belangrijk?

- Het innovatieve vermogen en de ervaringsdeskundigheid van jongeren benutten we voor de kwaliteit van onze beleidsontwikkeling;
- Jeugdigen hebben het recht om gehoord te worden;
- De jeugd heeft de toekomst;
- We gaan uit van eigen kracht van jongeren;
- Wij moeten naar de jongeren toe komen in plaats van de jongeren naar ons toe;

- We nemen jongeren serieus. We betrekken ze als we echt iets willen weten, zijn eerlijk over wat ze van ons kunnen verwachten, luisteren naar wat zij willen en faciliteren hen waar mogelijk;
- Als we in gesprek gaan met jongeren hebben we oog voor de diversiteit aan ervaringen, leeftijden en meningen;
- We sluiten aan bij de agenda en de cultuur van jeugdigen;
- We maken een vertaalslag naar het bewustzijn van jeugdigen (hun motivatie, abstractieniveau, kennis en inzicht).

Waar moeten we rekening mee houden?

- De leefwereld van jongeren verandert razendsnel door bv digitalisering;
- Jongeren hebben het druk in hun vrije tijd en op school, er is weinig ruimte voor andere activiteiten als school en sport of muziekles;
- Volwassenen weten niet hoe het is om in deze tijd jong te zijn;
- Groot streven naar autonomie van jongeren.

Wat willen we bereiken?

- Jongeren hebben een stem in onze beleidsontwikkeling en -uitvoering, daar waar het jongeren raakt, b.v. op het gebied van sport, de inrichting van het centrum, verkeersveiligheid, vervoer, onderwijs;
- We sluiten beter aan bij de behoeftes en wensen van jongeren in onze beleidsontwikkeling en uitvoering;
- Jongeren hebben het gevoel dat het zin heeft om met plannen te komen en voelen zich ondersteund en serieus genomen;
- We snappen als gemeente beter wat voor jongeren belangrijk is, waar jongeren ervaringsdeskundig in zijn en waarover zij verfrissende ideeën hebben.

Aan welke activiteiten en aanpak denken we?

We onderzoeken de komende periode wat er nodig is om als gemeente gericht en proactief te participeren in het leven van jongeren. Met als vraag daarbij: wat betekent de behoefte aan meer betrokkenheid van jongeren en beter luisteren naar jongeren voor het ambtelijk functioneren op de verschillende beleids- en uitvoeringstaken en welke voorwaarden daarvoor gerealiseerd moeten worden.

Opties waar we aan denken:

- Een of meerdere herkenbare contactpersonen vanuit de gemeente die goed benaderbaar zijn voor jongeren;
- Contact onderhouden middels diverse kanalen met jongeren;
- Verbinding versterken tussen Veldhoven aan Tafel (VaT) en jongeren.

De organisatie: zo gaan we het doen

Bij 'De inhoud' hebben we benoemd wat onze visie is en wat we willen bereiken. In dit deel beschrijven we hoe de betrokken partners dat willen gaan vormgeven. Daarbij gaan we in op de afspraken met betrekking tot volgende onderdelen:

Samenwerking

Verantwoordelijkheid en regierol

Financiën

Uitvoering

Metten van effecten

Gemeentelijke consequenties

Er vloeien consequenties voort uit deze afspraken die voor elke betrokken partij anders kunnen zijn. Deze nota Jeugd is een gezamenlijk opgestelde en gedragen nota, maar wordt aan de gemeenteraad voorgelegd in verband met de gemeentelijke taak om beleidskaders vast te stellen op dit gebied. Daarom brengen wij - daar waar dat aan de orde is - in een apart kader de gevolgen voor de gemeentelijke organisatie in beeld.

Samenwerking

Bij het opstellen van deze kaderstellende nota hebben diverse actoren met elkaar samengewerkt, zoals ouders, jongeren, vrijwilligers, gemeente en professionals uit verschillende organisaties. In diverse sessies hebben al deze mensen meegedacht over kaders en uitgangspunten. Een klankbordgroep heeft in een intensief traject de verkregen informatie verder verdiept en specifiek de uitgangspunten op het gebied van samenwerking geformuleerd.

Voor de samenstelling van deze klankbordgroep zijn door de gemeente uitgenodigd:

- Schoolbesturen primair en voortgezet onderwijs;
- De partners die onderdeel zijn van het Centrum voor Jeugd en Gezin;
- Kinderopvangorganisaties die partner zijn in Brede School Veldhoven.

Voorzitter van de klankbordgroep is de gemeente.

Verbondenheid

We leven in een tijd waarin veel verantwoordelijkheden en taken rond jeugd op lokaal niveau zijn neergelegd. Taken zijn gedecentraliseerd naar de gemeente, die daarmee ook uitvoerder is geworden (denk aan de toegangstaken op het gebied van jeugdhulp) en tegelijkertijd regievoerder. De overheid trekt zich terug als het gaat om eenzijdig sturen en bepalen, maar heeft in toenemende mate een rol in het regisseren van afstemming en samenwerking. Daarnaast zien we dat de complexiteit van vraagstukken rond jeugd van alle betrokkenen een innovatieve en integrale aanpak vraagt in plaats van een gesegmenteerde of instellingsgebonden aanpak. In deze tijdgeest is de wijze waarop partners hun gezamenlijke opdracht met betrekking tot jeugd vormgeven een wezenlijk onderdeel van het jeugdbeleid. Partijen voelen een verbondenheid in de inhoudelijke opgave en zien dat we elkaar nodig hebben in samenwerking, afstemming en aanpak. Het gaat zowel om de samenwerking met en tussen organisaties als om de organisatie van de samenwerking.

Netwerk en professionals

Om de inhoud van het jeugdbeleid vorm te geven, willen we zorgen dat de betrokken organisaties een organisch, maar niet vrijblijvende vorm van samenwerking realiseren in een netwerk van professionals. Het vertrekpunt in de samenwerking is altijd de inhoud zoals we met elkaar in deze nota hebben vastgesteld. Bij het samen bepalen van de activiteiten vormen de kaders op inhoud altijd de basis. Het netwerk zorgt ervoor dat - indien nodig - er altijd weer wordt teruggegaan naar de 6 belangrijke visie-elementen.

Verder vinden we in de organisatie van de samenwerking de volgende zaken van belang:

- Organisaties zijn ondergeschikt aan de ambitie om met hoofd, hart en handen het beste voor alle kinderen te bereiken;
- Handelen vanuit de bedoeling, dus zo nodig buiten de lijntjes kleuren, lef tonen;
- Geen vaste structuur maar resultaatgerichte allianties, nieuwe vormen van samenwerking zijn mogelijk en nodig;
- Integrale aanpak met goede informatie uitwisseling;
- Gezamenlijk gevoelde verantwoordelijkheid om de inhoudelijke kaders zoals benoemd met elkaar te bereiken.

In deze samenwerking willen we het volgende met elkaar bereiken:

- We bouwen een open en dynamisch netwerk;
- We benutten optimaal elkaars expertise en de gezamenlijke synergie voor de vraagstukken die uit de nota en uit de praktijk naar voren komen;
- We benaderen vraagstukken vanuit de inhoud, en niet vanuit instellingsbelang;
- We ontwikkelen een gezamenlijk gedragen uitvoeringsprogramma;
- We maken duidelijke resultaatafspraken;
- We kiezen voor een integrale aanpak;
- Ieder acteert vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid, maar waar nodig erkennen we de gedeelde verantwoordelijkheid en zorgen we voor een duidelijke trekker;
- We vertalen de implicaties van deze nota naar onze eigen werkvloer, zodanig dat professionals van betrokken partners een beeld hebben bij de uitgangspunten en dit kunnen vertalen naar hun dagelijks handelen.

Verantwoordelijkheid en regierol

Samenwerken rond complexe problematiek betekent ook dat er regie nodig is. Binnen jeugdbeleid hebben we (steeds vaker) te maken met situaties waar meerdere partijen betrokken zijn, met elk hun eigen verantwoordelijkheid, maar wel met een gedeelde opgave of een gezamenlijk vraagstuk. Niet alleen rond individuele casuïstiek, maar ook op andere - meer beleidsmatige - vraagstukken. Bijvoorbeeld rond armoede, afstemming onderwijs en arbeid/inkomen, aandacht voor nieuwe vormen van verslaving. In veel gevallen vinden partijen elkaar en komen ze met elkaar tot afspraken over wie wat doet en wie de trekker of de verantwoordelijke is. Maar zoals gezegd, we hebben ook te maken met complexe vraagstukken waar die duidelijkheid er niet is of men er met elkaar niet uitkomt. Er is behoefte aan een organisatie die bij dergelijke vraagstukken niet alleen partijen bij elkaar brengt, maar ook zorgt dat er uiteindelijk een oplossing komt of een aanpak wordt vastgesteld. Binnen het jeugdbeleid in Veldhoven hebben we vastgesteld dat deze regierol bij de gemeente thuishoort.

Rol van de gemeente

De gemeente als regievoerder houdt niet in dat de gemeente bepaalt en oplegt. Het betekent dat de gemeente in situaties waarin het niet direct duidelijk is wie de (eind)verantwoordelijkheid rond het een vraagstuk heeft, waar partijen er niet uitkomen, waar zich grijze gebieden voordoen, waar onduidelijkheid heerst over wie leidend is en wie volgend, ervoor moet zorgen dat de partijen er toch met elkaar uitkomen. Daarbij kan de gemeente richting aangeven, voorkeur aangeven en spelers positioneren. De gemeente is als regisseur in staat om oog te hebben voor de cultuurverschillen tussen andere partners en te zorgen dat men elkaar toch gaat verstaan.

Let wel: in sommige gevallen is de gemeente ook als uitvoerende partner onderdeel van het vraagstuk, bijvoorbeeld als een generalistenteam betrokken is bij een casus. De regierol van de gemeente staat echter los van deze uitvoerende verantwoordelijkheid. De regierol en de uitvoerende rol zullen dan ook niet door dezelfde persoon vervuld worden.

Leren en groeien in samenwerking

Op voorhand zal niet bij elk vraagstuk direct duidelijk zijn dat de gemeente deze regierol moet pakken en hoe deze regierol er dan vervolgens uitziet. Net als bij de samenwerking hebben we met elkaar afgesproken dat we daarin moeten leren en groeien, waarbij de inhoudelijke visie-elementen telkens de basis vormen.

Wat betekent de organisatie van de samenwerking en de regierol voor de aanpak van het jeugdbeleid in Veldhoven:

- Netwerk benutten om inhoudelijke thema's uit te werken en om het uitvoeringsprogramma vorm te geven;
- Gezamenlijk nieuwe vormen van samenwerking ontwikkelen, consequenties daarvan in beeld brengen (zoals bv financiering, subsidies);
- Goede informatie-uitwisseling verder gezamenlijk vorm geven (bv rondom actuele trends, monitoring);
- We vormen de klankbordgroep om naar een structureel strategisch overleg, dat uitvoering geeft aan bovenstaande punten.

Gemeentelijke gevolgen

- Gemeente als regievoerder jaagt aan en monitort op resultaat
- De gemeente faciliteert het netwerk en faciliteert situationeel het samenbrengen van partijen rond een specifiek vraagstuk
- De gemeente als uitvoerder van taken in het jeugd- en onderwijsdomein handelt naar de uitgangspunten in deze nota
- Uit de gemeentelijke middelen wordt een werkbudget ter beschikking gesteld voor de doorontwikkeling van het netwerk en het opstellen van en uitvoeren van uitvoeringsprogramma

Financiën

In dit onderdeel geven we aan dat zowel de inhoudelijke kaders als de afspraken met betrekking tot samenwerking en regie invloed (kunnen) hebben op de wijze waarop de partners in jeugd met financiën omgaan. We vinden het van belang dat dit aspect de komende tijd meer aandacht krijgt en dat we dit met alle partners nader uitwerken.

Investeren in de basis

Op inhoud streven we na dat de focus verschuift van aandacht voor de 'problemen' naar zorgen voor een goede basis voor alle jeugdigen en bevorderen van positieve ontwikkelingsfactoren. Daarmee hebben zoveel mogelijk jeugdigen en gezinnen de mogelijkheid om zich gezond en wel te ontwikkelen, op te groeien en op te voeden. Daar waar risicofactoren zich voordoen, willen we tijdig en efficiënt inzetten op preventieve maatregelen, zodat de aanwezigheid van een risicofactor niet

leidt tot een daadwerkelijk probleem. Daar waar er toch een probleem ontstaat, willen we zorgen voor goede hulp, zodanig dat uiteindelijk de inzet van hulp uiteindelijk niet meer nodig is. De welbekende piramide van basisstructuur, preventie en laagdrempelige zorg, hulp en ondersteuning tot en met zeer gespecialiseerde hulp is hier goed in te herkennen.

Gezamenlijke verantwoordelijkheid

Opvallend is dat we qua middelen echter een omgekeerde piramide zien: het meeste geld gaat naar de bovenkant van de piramide en het minste naar de basis. De uitvoering van deze nota zal dus ook in de besteding van middelen een focus-shift moeten laten zien: investeren in de basis en inverdieneffecten gaan zien in de top van de piramide. Die shift komt er niet vanzelf, daar zullen we op moeten sturen. Het grote voordeel van de transformatie in de jeugdhulp is dat de gemeente en de lokale partners nu zelf de inverdieneffecten van preventieve en basisactiviteiten op de inzet van hulp gaan zien en kunnen gebruiken.

Rond gezamenlijke verantwoordelijkheid en samenwerking is het ons streven dat er vanuit het vraagstuk naar een oplossing gekeken wordt en niet vanuit instellingsaanbod of (subsidie)afspraken die van oudsher gelden. Gezamenlijke verantwoordelijkheid en aanpak op de inhoud betekent idealiter ook gedeelde verantwoordelijkheid voor de financiën. Er ligt de wens om flexibeler om te gaan met budgetten en niet alleen maar te denken in instellings- of activiteitgebonden budgetten. Waar het gezamenlijke doelstellingen betreft, willen wij de mogelijkheden onderzoeken om te komen tot een gemeenschappelijk budget om de doelen van het jeugdbeleid te realiseren.

Ook willen wij met elkaar steeds meer sturen en gestuurd worden op het bereiken van maatschappelijke effecten. Niet op input, zoals aantal ingezette uren, maar op outcome zoals aantal jeugdigen dat voldoende beweegt. Dit vereist een andere wijze van verantwoording, van inputgerichte verantwoording naar resultaatgerichte verantwoording. En wellicht ook van instellingsgebonden verantwoording naar resultaatsgebonden verantwoording waar meerdere instellingen een rol in hebben gehad.

Gemeentelijke gevolgen

In de gemeentelijke begroting zijn op veel producten middelen aanwezig die te maken hebben met jeugd, verdeeld over meerdere programma's. Al deze middelen zijn veelal activiteitgebonden en/of instellingsgebonden via subsidieafspraken, inkoopafspraken, gemeenschappelijke regelingen of andere regelingen wetten. We kennen bovendien binnen de huidige gemaakte afspraken eisen aan de wijze waarop verantwoord wordt, waarop geschoven kan worden met budgetten door de instellingen zelf of tussen instellingen en activiteiten, of - wat betreft de gemeentelijke begroting - tussen producten of tussen begrotingsprogramma's.

Daar waar het de gemeentelijke financiële bijdragen betreft hebben we te maken met de volgende aandachtspunten/vraagstukken:

- Middelen voor jeugdbeleid zijn over meerdere programma's verdeeld; volgens de begrotingsafspraken kan er niet met middelen tussen de programma's geschoven worden zonder tussenkomst van de raad;
- Subsidies zijn gebonden aan meerjarige contractuele afspraken met de partners en kennen daarbij ook specifieke verantwoordingsplichten;
- Dat geldt ook voor andere financiële bijdrages, zoals bijvoorbeeld de bijdrage voor de jeugdgezondheidszorg;
- Middelen binnen de producten zijn gekoppeld aan behoorlijk specifieke doeleinden, wat de flexibiliteit in de omgang met deze budgetten limiteert.

Inhoud leidend

We hebben aangegeven dat als de inhoud leidend is, de financiering niet hinderend moet zijn. Deze gezamenlijke wens is begrijpelijk binnen de context van regiegemeente en de netwerkbenadering. De uitwerking is nog niet zo gemakkelijk, sterker nog: deze is complex en vraagt om het goed managen van verwachtingen en geduld. In 2017 willen we samen een traject starten om op het gebied van financiën en inzet van middelen na te gaan hoe we dit dienend aan de inhoud kunnen laten zijn in plaats van leidend of hinderend. Daaruit moet blijken of het überhaupt mogelijk is en zo ja, in welke vorm en binnen welk tijdpad we dit kunnen realiseren en welke besluitvorming daarvoor nodig is.

Vraagstukken die om antwoord vragen zijn dan onder meer:

- Welke investeringen in de basis kunnen leiden tot verminderde uitgaven op de dure hulp-uitgaven en hoe snel kunnen we dat effect zien?
- Wie gaat dan binnen die netwerkafspraken de uiteindelijke beheersing van de budgetten doen?
- Welke afspraken moet je maken om tot een verantwoording van de inzet van middelen te komen die voldoet aan de wettelijke bepalingen waaronder accountantscontrole?
- Wie bepaalt uiteindelijk waar de middelen heen moeten of kunnen gaan (eindverantwoordelijkheid binnen de netwerkafspraken)? Wat is de rol van de gemeente, hoe ga je om met het feit dat sommige partners hier flexibeler in kunnen zijn dan anderen bijvoorbeeld vanwege een lagere afhankelijkheid van gemeentelijke financiering?

Uitvoering

We beschreven wat we willen bereiken op het gebied van de inhoudelijke thema's, de beleidsparticipatie van jeugd, de samenwerking, de regierol en de gevolgen voor onze kijk op financiering. De volgende stap is om vast te stellen wat we daarvoor gaan doen.

Wij hebben met elkaar geconstateerd dat bestaande manieren van werken in diverse complexe situaties niet of onvoldoende voorzien in een oplossing van alle vraagstukken. Met vaststellen van deze nota erkennen we dat er nu nog een bepaalde openheid over blijft waar we gaandeweg en werkendeweg pas weten met elkaar hoe we hiermee om moeten gaan. Dan wordt pas duidelijk wat dat betekent en wat nodig is (concreet).

Gezamenlijke opdracht

De opdracht aan elkaar is duidelijk, de operationalisering ervan zal zeker in het begin nog heel situationeel zijn. De partners zullen rondom een situatie, een vraagstuk, een casuïstiek samen met elkaar met elkaar bepalen wat nodig of wenselijk is. Indien nodig onder regievoering van de gemeente. Activiteiten komen in samenspraak met elkaar tot stand.

In het netwerk dat we met elkaar gaan vormen worden thema's vraagstukgericht geagendeerd. Elke partner heeft daarin een rol om vraagstukken te agenderen. Maar ook om samen met anderen die aangeven dat hun organisatie een rol speelt of kan spelen in de aanpak van het vraagstuk toe te werken naar een integrale oplossing.

De uitkomst van deze besprekingen moeten leiden tot afspraken over de uitvoering. Inzake de activiteiten die we gaan uitvoeren leggen we met elkaar vast wat we gaan doen, welke doelstelling we daarmee willen bereiken, hoe we gaan meten of die doelstelling bereikt is en welke middelen we nodig hebben. In het deel Inhoud is al benoemd welke (kwalitatieve en kwantitatieve) instrumenten we ter beschikking hebben om na te gaan of we bepaalde effecten bereiken en doelstellingen behalen.

Metten van effecten

Bij het vaststellen van de activiteiten zal ook beschreven worden welke maatschappelijke effecten we willen bereiken en hoe we het behalen daarvan gaan meten (zowel kwantitatief en kwalitatief). Hiervoor hebben we al diverse instrumenten ter beschikking. De belangrijkste daarvan zijn:

- Wijkatlas;
- GGD-monitors;
- Leerlingenregistraties, leerlingenprognoses en leerlingentellingen;
- CBS-gegevens op diverse terreinen, waaronder samenstelling bevolking, samenstelling huishoudens, gebruik jeugdhulp, armoede (o.a. te vinden op waarstaatjegemeente.nl);
- Cliënttevredenheidsonderzoeken;
- VVE monitor;
- Verantwoordingen van instellingen waarmee de gemeente een financiële relatie heeft;
- Jaarverslagen en andere rapportages die de betrokken partners sowieso al opleveren;
- Gemeentelijke bevolkingsgegevens en cijfers over het gebruik van voorzieningen binnen het sociaal domein (jeugdhulp, Wmo en participatiewet).

Deze gegevens leveren de informatie die nodig is om de maatschappelijke effecten te bepalen. Het is op voorhand niet nodig om andere instrumenten te introduceren, ook al niet omdat we elkaar geen extra administratieve last op willen leggen. Het is wel van belang in de uitwerking van de uitvoering te bekijken in hoeverre we slimmer gebruik kunnen maken van de al beschikbare informatie. Dit kan ook in de vorm van Maatschappelijke Kosten-Baten Analyses (MKBA's) of bijvoorbeeld met behulp van kwalitatieve cliënttevredenheidsonderzoeken (bijvoorbeeld door nader in te zoomen op de heel hoog en heel laag scorende respondenten).

Alles mag je worden

Het springzaad knapt, de brempeulen knallen open en jij ligt er in je wieg als een popelend boontje bij.

Alles mag je worden van mij:
zeeman, boswachter, archeoloog.
Of - als je leven ingewikkelder loopt -

gesponsord ontdekker van aangroeiwerende stoffen voor scheepsverf,
alleenstaand paddestoelenfotograaf,

pacht- en beestenlijstenonderzoeker
van verdwenen Drentse keuterijen...

Behalve ongelukkig. Beloofd?

Uit: Schapen nu! (2001) van Erik Menkveld.

